

Metsäpirtin AHTIAISET

Joulukuu 2005

Juuret Karjalassa

Metsäpirtin AHTIAISET

Metsäpirtin Ahtiaisten sukuseura ry:n
jäsenlehti, joulukuu 2005

Esimiehen palsta s. 3
Savupirtistä ristipäädyn kautta
rintamamiestaloon s. 5
Sukukokous hyväksyi uudet säännöt ja
valitsi uusia henkilöitä s. 9
Kolme uutta Ahtiaista hallitukseen s. 14
Rallattelevat heinäntekijät s. 15
Paavo-sedän pelto s. 17
Juuriloil s. 19
Vaikutelmia sukututkimuskurssilta s. 21

Sukutuotteet s. 25

Sukukirjatoimikunnan ja hallituksen
yhteystiedot s. 26-27

Metsäpirtin Ahtiaisten sukuseura netissä:
www.sukuni.fi/ahtiainen/

*Kansikuva: Juuret Karjalassa. Pirjo Tamminen o.s. Ahtiainen
Metsäpirtin Saaroisissa kesäkuussa 2005.*

Esimiehen palsta

Hyvät Ahtiaisten
sukuseuran jäsenet,

Vuosi on taas kulunut sukuseuran edellisen lehden ilmestymisestä. Yksi kuluneen vuoden teemoista perinteiden vaalimisen saralla oli kyykkä. Keväällä oli noin parikymmentä jäsentä esimies Markku Saarisen opastamana Liedossa tutustumassa kyykän saloihin. Harjoittelua jatkettiin sukukokouksen yhteydessä. Itse kokeilin lajia ensimmäistä kertaa, kuten useimmat paikalla olleet. Kyllä laji kuntoilusta käy. Noin kahden kilon karttu oli yllättävän painava heitettävä ja sillä olisi vielä pitänyt osuakin. Harjoittelua jatketaan tulevien tapahtumien yhteydessä.

Sukukokous oli elokuun lopulla Ylöjärvellä viihtyisissä rantamaisemissa. Markku Lemmetti piti kokouksen yhteydessä mielenkiintoisen esitelmän Metsäpirtin asunto-oloista. Kokouksessa päätettiin seuran sääntöjen uusimisesta. Suuri osa muutoksista oli teknisiä selvennöksiä. Merkittävin muutos oli tilikauden ja hallituksen toimintakauden sovittaminen paremmin yhteen sukukokousten rytmin kanssa.

Uusien sääntöjen mukaan seuran jäsenet pääsevät myös suoraan va-

litsemaan seuralle esimiehen. Nyt esimies valittiin vielä vanhaan tapaan hallituksen keskuudesta, ja Markku Saarisen luovuttua tulin valituksi tehtävään. Yritän hoitaa sitä mahdollisimman hyvin.

Tulevan vuoden ohjelmassa on tietenkin sukukokous loppukesällä. Se pidetään kaksipäiväisenä ja pitopaikaksi on kaavailtu Pohjanmaata. Samalla tutustutaan Ahtiaisten asuinsijoihin Pohjanmaalla.

Perinteiden vaalimiseen liittyen on loppukeväälle suunniteltu piirakoiden ja muiden herkkujen valmistukseen keskittyvää perinneruokapäivää Varsinais-Suomeen. Jospa vaikka valittaisiin seuralle oma nimikkoruoka – miettikääpä sitä! Otan vastaan ehdotuksia.

Seurassa valmistellaan myös kotiseutumatkaa Metsäpirttiin Metsäpirttijuhlien aikaan heinä-

kuun alussa. Sukukirja-projektiin yritetään saada lisää vauhtia. Sukututkimustietoja on sukukokouksiin osallistuneiden osalta tarkistettu parin viimeisen sukukokouksen yhteydessä. Tavoitteena on ensi kevään aikana lähettää tarkistuspyynnöt myös niille jäsenille, jotka eivät ole olleet mukana näissä kokouksissa. Myös menneiden sukupolvien tietoja tarkistetaan. Sukukirjatoimikunta kaipaa kirjaan Ahtiaisiin liittyviä tarinoita ja

muistikuvia, tuoreemmatkin kelpaavat. Näitä voi lähettää sukukirjatoimikunnan jäsenille.

Lopuksi esitän toiveen, että välittäisitte tietoa seurasta sukulaisilenne ja värväisitte seuraan uusia jäseniä. Eiköhän kukin onnistu ainakin yhden uuden jäsenen hankkimaan.

Harri Laine
Sukuseuran esimies

Vuoden 2006 sukukokousta puuhataan Etelä-Pohjanmaalle

Ensi elo-syyskuussa pidettävä seuraava sukukokous on tarkoitus järjestää Etelä-Pohjanmaalla.

Turun seudulta järjestetään yhteinen kuljetus Tampereen kautta kokouspaikalle.

Kokouksen yhteydessä kiertään tutustumassa suvun sijoitus- ja asuinpaikkoihin Kauhajoen seudulla.

Tarkempia tietoja keväällä.

Toivomuksia ohjelmasta voi esittää hallituksen jäsenille. Muistelukset Pohjanmaan vuosilta sodan aikaan sekä esittelyt seudusta nyt ovat lämpimästi tervetulleita!

Metsäpirtin historiassa kuvattu Larin Parasken mökki on tyypillinen kannakselainen savutupa. Todennäköisesti Metsäpirtin Ahtiaisten suvun kantaisä Lauri rakensi hyvin samanlaisen kodin itselleen ja perheelleen 1700-luvun alkupuoliskolla.

Savupirtistä ristipäädyn kautta rintamamiestaloon

Uudisasukkaan savupirtistä 1700-luvulta muotonsa perinyt hirsitupa, kaksikerroksinen ristipäätyinen talo ja viime sotien jälkeen rintamamiestalo.

Sellaisissa taloissa asui Metsäpirtin Ahtiaisten suku vuosisatojen varrella, kertoi Markku Lemmetti elokuussa Ylöjärvellä pidetyssä sukukokouksessa.

Lemmetti oli perehtynyt suomalaisten menneiden aikojen asumiseen ja esitteli ajatuksiaan sukukokousväelle.

Perimätiedon mukaan suvun

kantaisä Lauri Ahtiainen yhdessä vaimonsa Johanna Juhontytär Suden kanssa asettui asumaan ns. Nääsikukkulalle, jonka ympärille Viisjoen kylä myöhemmin muodostui. Paikan ensimmäiset asukkaat olivat Ahtiaisia ja Peltosia, ja samannimiset asukkaat olivat paikalla vielä viimeisinäkin.

–Lauri ja Johanna tuskin asuivat Johannan kotitalossa. Todennäköisesti se oli uudistalo, arveli Markku Lemmetti.

1700-luvun uudisasukkaan elämä aloitettiin rakentamalla savu-

Markku Lemmetti oli koonnut mielenkiintoisen esityksen siitä, millaisissa taloissa Metsäpirtin Ahtiaisten suku on todennäköisesti asunut ja elänyt aina 1700-luvulta nykypäiviin.

pirtti, joka toimitti myös saunan virkaa. Kun talo vaurastui, sitä jatkettiin. Pirtti sai jatkoksen läpikuljettavan kuistin ja sen toiselle puolelle erikseen saunan.

–Sitä mukaa kuin elinkeino laajeni, kasvoi talokin: tuli aittaa ja riihtä ja joka toiminnolle oma tilansa, selvitti Lemmetti.

Vastaavan savutuvan kuin mikä Laurilla todennäköisesti oli, voi yhä nähdä mm. Seurasaaren ulkoilmamuseossa Helsingissä.

1700-luvun puoliväliin mennessä samassa pirtissä asunut perhe kasvoi noin 20-henkiseksi. Yksityisyyttä nykyisessä mielessä ei ollut, mutta kaivattiinko sellaista? pohti esitelmän pitäjä.

Menneiden vuosisatojen talot säilyivät yleensä yhtenäisinä niin kauan kuin vanha isäntäpari eli. Heidän kuolemansa jälkeen aikuiset lapset saattoivat jakautua useampiin taloihin. Ahtiaisten osalta tämä alkoi 1760-luvulla, tuli toi-

nen talo. Vuosisadan vaihteeseen mennessä oli syntynyt ehkä jo neljä isoa taloa ja isoa perhettä.

Lemmetin mukaan elämisen muoto savupirteissä jatkui monien osalta vielä 1800-luvun puolivälin jälkeenkin. Vielä 1880-luvulla Metsäpirtin asunnoista oli savupirtejä noin 30-40 prosenttia.

–Isompi muutos alkoi tapahtua, kun senaatti lunasti lahjoitusmaat ja ne, jotka olivat hallinneet tiettyä taloa, saivat etuoikeuden lunastaa sen itselleen, kertoi Lemmetti.

1870-luku oli muutenkin hyvää aikaa Metsäpirtissä. Pietarin läheisyys ja sinne käyty kauppa loi hyvät mahdollisuudet talojen kehittämiseen. Alettiin rakentaa uudenlaisia uloslämpiviä taloja.

Vallitseva talotyyppi oli tuvan ja kahden kamarin rakennus, jossa tupaa oli hiukan yli puolet talosta. Toinen pää oli jaettu kahteen kamariin, joihin molempiin ei kuljettu suoraan tuvasta, vaan perimmäiseen mentiin toisen kamarin kautta.

Taloissa oli sama perusratkaisu. Porstua oli erillinen, ja siellä oli sulana, ruokakomero. Sellainen tarvittiin joka perheessä. Lisäksi porstuassa saattoi olla tila, jossa päiväsaikaan säilytettiin sänkyvaatteita.

Hyytiän ristipäätyiseen taloon tuli miniä Ahtiaisten suvusta. Talo säilyi sodan yli, kuva myöhemmiltä vuosikymmeniltä.

—Niissä taloissa, joista olen kuullut, oli kaikissa aivan samanlainen pohjaratkaisu, kertoi Lemmetti.

Metsäpirttiläiseen kalustamiseen eivät kuuluneet kiinteät seinänvieruspenkit, kuten muualla Suomessa. Penkit olivat irrallisia.

Seuraava rakentamisen vaihe alkoi 1930-luvulla. Uusissa asuinrakennuksissa näkyivät uudet virtaukset: tehtiin ristipäätyisiä taloja. Kaksikerroksisessa talossa oli yläkerrassa kolme tai neljä ikkunapäätyä.

—Katsoi mistä hyvänsä suunnasta, se näytti samanlaiselta, kertoi Lemmetti.

Esitelmän lomassa käydyssä keskustelussa mm. Asko Ahtiainen muisteli isänsä kertoneen ristin muotoisesta talosta, jossa asui valtavasti ihmisiä – jopa kuutisen-

kymmentä henkeä asui samassa talossa, jota johtivat mies ja nainen eri perheistä. Joskus vapaussodan jälkeen talo jakautui.

Markku Lemmetti puolestaan muistaa isänsä kertoneen kotitalon jaosta samoihin aikoihin. Siinä asui 32 ihmistä.

—Perheet olivat valtavan suuria. Todennäköisesti pienentyminen alkoi juuri 1900-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä, arveli hän.

Uudet talot syntyivät aivan lähelle ensimmäistä. Lähisuku muodosti kuin pikkukylän toinen toisensa tuntumaan, näköetäisyydelle.

Markku Lemmetin tiedossa oli myös tapaus, jossa tuvan toiseen päähän rakennettiin kaksi kamaria lisää. Tupa jäi yhteiseksi, talon toisen pään kamareissa asui toinen veli perheineen, toisen pään kama-

reissa toinen. Muuten he jatkoivat yhteistaloudessa.

Erityinen piirre Metsäpirtin asumishistoriassa on savupirttien hidas väistyminen.

–Lahjoitusmaa-aika oli varmaan rankkaa ja se näkyy savupirttien määrässäkin. Muualta Kannakselta ne alkoivat häipyä jo aikaisemmin, mutta Metsäpirtissä ja Raudussa niissä asuttiin pitempään, ja siihen täytyy olla jokin erityinen syy, pohti hän.

Vielä sotien jälkeisenä aikana

Ahtiaisia yhdisti yksi talomuoto, Lemmetti muistutti.

–Rintamamiestalo, se on vielä yksi vaihe yhteisten asumismuotojen ketjussa!

Markku Lemmetti jatkaa edelleen tietojen ja kuvien keräämistä metsäpirttiläisestä asumisesta. Puh. 02-4310956 ja 050-5119720.

Lähde heinäkuussa Metsäpirttiin

Ahtiaisten sukuseura järjestää yhteisen kotiseutumatkan Metsäpirttiin joka toinen vuosi. Ensi vuosi on jälleen se vuosi.

Ensi kesän matka on ajateltu sovitaa vuosittain heinäkuun alussa pidettävän Metsäpirtin pitäjäjuhlan yhteyteen. Silloin suvun lähtösijoilla on liikkeellä paljon muitakin metsäpirttiläisiä, ja matkajärjestelyissä voidaan tehdä yhteistyötä toisten yhdistysten ja sukuseurojen kanssa.

Pitäjäjuhla pidetään lauantaina 1.7.2006 Metsäpirtissä. Suunnitelmien mukaan sukuseura osallistuu esivanhempien leposijoilla Metsäpirtin hautuumaalla pidettävään muistohetkeen ja päivän muuhun ohjelmaan.

Sukumatkan muu ohjelma on vielä kehitteillä ja sen osalta voi esittää toivomuksia. Ideoina on

esitetty mm. opastettua Saaroisten kierrosta suvun kannalta tärkeille kivijaloille. Kunkin omille kulmakiville pitäisi myös löytyä aikaa.

Ajankohta on heinäkuun ensimmäinen viikonvaihe. Matkan tarkempi ohjelma, majoituspaikka ja hinta eivät ole vielä tiedossa. Majoitus löytynee Raudusta tai Valkjärveltä.

Jos matka kiinnostaa, ota yhteyttä ja ilmoittaudu alustavasti, niin voimme pitää sinut ajan tasalla tietojen tarkentuessa! Sitovat varaukset tehdään hinta- ym. tietojen selvittyä.

Ilmoittautumiset ja matkaa koskevat toivomukset Katariina Ahtiaiselle, Raija Herralalle tai Markku Lemmetille. (Hallituksen yhteystiedot sivulla 27)

Uudenlaista toimintaa syntyy, kun sekä nuoret että vanhat ovat aidosti uteliaita toisiaan kohtaan. - Ja karjalaisiltahan se käy, uskoo Hanna-Mari Nieminen (oikealla).

Hatanpään lukion musiikkilinjan oppilaat Meri-Tuuli Kekäläinen, Leena Huuskonen ja Mimi Nordlund esiintyivät. Arvatkaa kuka kuuluu sukuun? (Nii ovat sorjii, jot kaik otettais, mut keskimäine.)

Sukukokous hyväksyi uudet säännöt ja valitsi uusia henkilöitä

Elokuun lopussa Näsijärven rannalla, Ylöjärvellä Torpan kurssikeskuksessa pidetty sukukokous sai liikkeelle vajaat kolmisenkymmentä osallistujaa.

Kaksipäiväisenä pidetyn kokouksen ensimmäisenä päivänä kuultiin Karjalan liiton kulttuurisihteerin Hanna-Mari Niemisen alustus karjalaisen kulttuurin tulevaisuu-

desta sekä opeteltiin kyykkää esimies Markku Saarisen opastuksella.

Illan päätteeksi laulettiin ja paistettiin makkaraa leirikeskuksen nuotiokodassa, jonka ilmanala hetkittäin muistutti kantaisä Laurin aikanaan asumaa savupirttiä.

Sunnuntaina kuultiin Markku Lemmetin pohdintoja metsäpirtti-

*Esimies Markku
otti ohjat kä-
siinsä kyykkä-
kentän laidalla.
Opastettavina
Harri, Markku,
Raimo ja Matti.*

läisten asumisesta ja pidettiin varsinainen sukkokous.

Uudet säännöt

Varsinaisessa sukkokoukses-
sa Metsäpirtin Ahtiaisten suku-
seuralle hyväksyttiin uudet sään-

nöt. Niiden ehkä suurin muutos
koskee tili- ja toimintakautta.
Kalenterivuodesta siirrytään kau-
teen, joka katkeaa keväällä mah-
dollisimman lyhyen aikaa ennen
sukukokousta. Se pidetään uusien
sääntöjen mukaan vuosittain elo-
syyskuussa.

Hallituksen ja esimiehen toimi-
kaudet katkeavat jatkossakin suku-
kokoukseen. Uudet hallituksen jä-
senet aloittavat heti, kun heidät on
valittu.

Uusien sääntöjen mukaan seu-

*–Toasha myö tavattii! Aili
Lemmetti (vasemmalla) ja Heikki
Ahtiainen (keskellä) edustivat su-
kukokouksessa vanhinta polvea.
Ailin kaverina kokoukseen oli läh-
tenyt mm. Toini Lemmetti.*

*Toinin tyyli-
näyte...*

*...ja sitten
Sallin.*

*Kyllä ne kyykät sen
verran saatiin lentä-
mään, että niitä piti
välillä vähän koota-
kin.*

ran esimies valitaan vuosittain hallituksen jäsenten joukosta. Käytännössä valinta tapahtuu niin, että sukokokous valitsee ensin hallituksen jäsenet ja sen jälkeen jonkun heistä esimieheksi.

Tämä aiheutti kokouksessa eniten keskustelua. Hallitus oli pitkän pohittamisen jälkeen pääty-

nyt esittämään tätä valintatapaa käytännön syistä. Hallituksen jäsenet valitaan kolmen vuoden kaudeksi eli erovuorossa kolmannes jäsenistä kerrallaan. Esimies va-

*Yleisöä:
Kari, Heikki,
Salli, Matti
ja Kaija.*

Illan hämärrettyä paistettiin makkaraa leirikeskuksen kodassa.

litaan vuodeksi. Päinvastainen valintatapa aiheuttaisi monimutkaisia tulkintoja siitä, kuka kulloinkin on erovuorossa.

Uusi malli toteuttaa Lahden sukukokouksessa 2004 hyväksytyn ajatuksen, että sukukokous valitsee esimiehen eikä valintaa enää jatkossa tee vain hallitus omassa keskuudessaan.

Uudet säännöt tulevat voimaan, kun ne on rekisteröity. Ensi kevät on vielä siirtymäaika, ja vielä tällä kertaa esimies valittiin hallituksen voimin.

Tulevan toiminnan suunnitelmiin hallitus oli ideoinut uutta toimintaa vanhan jatkoksi. Perinneruoat voisivat houkutella sekä tekijöitä että maistelijoita, joten suunnitel-

Sunnuntaina tutkittiin yhdessä Saaroisten karttaa. Heikki, Kaija, Harri ja Riitta – ja osoittaisikohan sormi jonnekin Marttinan tienoille?

Pesosen Ilmi esitteli sukukokouksessa kirjavaa Metsäpirtin sukkaa. Saapassukan ohje on nyt kaikkien saatavilla Metsäpirtti-seuran kulttuuri- ja perinnetoimikunnan kautta. Vappu Repo Lääväkylästä oli lahjoittanut sukan tutkijoille 1890-luvulla ja se löytyi Kansallismuseon tekstiilivaran kätköistä. –Alkuperäinen oli hyvin parsittu, ja sukkaparin toinen oli erilainen kuin toinen, kertoi Ilmi.

miin kirjattiin piirakanpaistokurssi, johon kyllä sopii mukaan muutakin kuin ruiskuorien mutristelua. Hyvin alkanutta kyykkäharrastusta jatketaan myös ensi vuonna.

Myös kotiseutumatka on jälleen tulevan vuoden ohjelmassa.

Harrista uusi esimies

Hallituksen jäsenistä kolme vaihtui. Tehtävästä luopuivat erovuoroiset Pentti ja Jouni Ahtiainen ja terveydellisistä syistä kesken kauden Asko Ahtiainen, tilalle valittiin Katja Ahtiainen sekä kaksi Matti Ahtiaista – toinen Vehmaalta ja toinen Nokialta.

Erovuorossa olleista Katariina Ahtiainen valittiin uudelleen.

Ahtiaisten sukuseura sai Ylöjärven kokouksessa uuden esimiehen.

Hallitus piti järjestäytymiskokouksensa saman tien sukukokouksen päätyttyä. Esimiehenä neljä vuotta toiminut Markku Saarinen siirtyi varaesimieheksi ja hänen tilalleen valittiin tähänastinen varaesimies Harri Laine.

Samaan aikaan sekä sihteerin että rahastonhoitajan tehtävät hoitaneen Jouni Ahtiaisen tilalle sihteeriksi valittiin Katariina Ahtiainen ja rahastonhoitajaksi Markku Lemmetti.

Raija Herrala

Kolme uutta Ahtiaista hallitukseen

Uudet hallituksen jäsenet, vasemmalla Vehmaan Matti, oikealla Nokian Matti ja keskellä Katja.

Matti Ahtiainen

Olen syntynyt 1959 Parkanossa. Asun nykyään Nokialla. Vanhempani olivat Sulo Ahtiainen ja Helmi Ahtiainen (os. Mantila). Perheeseeni kuuluu vaimo Tarja sekä lapset Mikko 23, Jaakko 21 ja Marika 15.

Toimin Nokian Eräveikot Partiokillassa. Kalastan ja metsästän aina kun siihen löytyy vapaa-aikaa. Kaikenlainen luonnossa liikkuminen, kuten marjastus, sienestys, vaellus, yms. kuuluvat mieliharrastuksiini.

Matti Ahtiainen

Olen syntynyt Vehmaalla vuonna 1949.

Äitini syntyi Metsäpirtissä Saaroisten kylässä Heikki Ahtiaisen tyttäreksi ja isäni puolestaan Viisjoen kylässä Anni ja Martti Ahtiaisen pojaksi.

Perheeseeni kuuluvat vaimo

Liisi ja poika Janne, joka on jo muuttanut pois kotoa.

Ammatikseni toimin maa- ja vesirakennusosalalla. Harrastuksiini kuuluu lähinnä musiikki.

Katja Ahtiainen

Olen syntynyt vuonna 1973 Nokialla, jossa viihdyn edelleen. Harrastan uintia ja tanssia ym. se-kalaista. Perheeseeni kuuluu avo-mies Pasi ja Wilma-kissa.

Äitini on Pirjo Tamminen (os. Ahtiainen). Hänen vanhempansa eli pappa ja mamma Tahvo Ahtiainen ja Taimi Ahtiainen (os. Hyytiä) olivat molemmat kotoisin Metsäpirtin Saaroisten kylästä.

Kesällä 2005 kävimme kyseisessä kylässä katsomassa kotiseutuja. Matka oli elämys, joka pitää jokaisen itse kokea ymmärtääkseen sen arvon.

Sukuseuraan liityin kyseisen matkan jälkeen.

Rajamuistoja Tapparista

Rallattelevat heinäntekijät

Suomen puolella ei valtakunnan rajalla ollut mitään erikoisempia rakennelmia, osan matkasta raja seuraili ojaa ja oli kuin mikä tahansa talojen välinen raja.

Molemmilla puolilla oli peltoja ja niitä viljeltiin.

Kun rajalla ei ollut mitään esteitä, olivat Venäjän puolella töihin tulleet inkeriläiset sitäkin tiukem-

Näinkin vaatimaton oja oli kahden valtakunnan välinen raja Tapparissa. Kauempana Venäjän puolella oli tiukka, hälytyslaitteilla varustettu piikkilanka-aita.

min vartioituja. Vaikka ihmiset olivat tuttuja keskenään, ei min-käänlainen kanssakäyminen tuntunut olevan mahdollista.

Oli heinäaika joskus 30-luvun loppupuolella. Rajan pinnassa oli joukko inkeriläisiä työn touhussa. Pajarin Juho korjaili aita samalla kohtaa Suomen puolella. Makkaran Jaakko, entinen paimenkaveri, näytti olevan heinäntekijöiden joukossa. – Ois mukava vaihtaa kuulumissii, ku nuo vartijat vaa ei ois niin tarkkoi, Juho ajatteli.

Samassa hän rupesi kuuntelemaan, mitä uutta laulua siinä lähellä touhuava nainen oikein lauloi. Nuotti oli kyllä ihan tuttu, mutta sanat olivat jotenkin erikoisia. Laita Kyyhkyse Maril terveisiin, mie männessäin vien, kuului rajan toiselta puolelta. Juho ilahdutti, Mari kun oli tuttu ja mukava tyttö.

Vähän ajan kuluttua Juho vastasi: – Vie veikkone vie, nii paljo ku

jaksat kantaa.

Vartijan epäluulot heräsivät ja hän alkoi hätistellä laulajia kauemmaksi toisistaan.

Seuraavana talvena heiniä tulitiin hakemaan useamman hevosen voimin. Jaakko oli laatinut pako-suunnitelman. Kun heinät oli saatu rekiin ja lähdettiin pois, niin hän jättäytyi hevosineen viimeiseksi. Metsätaipaleella Jaakko pudottautui kuorman päältä ja alkoi juosta Suomen puolelle. Pahaksi onneksi kuorma kaatui ja pako huomattiin liian aikaisin. Vartija ampui varoituslaukaukset. Jaakko oli saanut sen verran etumatkaa, etteivät vartijan kohti ampumat laukaukset enää osuneet ja hän selviytyi vahingoittumattomana yli rajan.

Paon jälkiselvittely kuului vartioltä Laulajaiselle.

– Voi mahoto millane molitus sielt kuulu, kertoi Eino.

Aili Lemmetti

Piirakan pyöritystä ja kiisselin keittelyä

Ahtiaisten sukuseura nostaa ruokaperinteen pöydälle! Keväällä 2006 keitellään kiisseliä ja pyöritellään piirakankuoria.

Perinneruokien valmistuksen välillä ehditään vielä kyykkä-

kentällekin, ja lopuksi yhteiseen pöytää maistelemaan sitä, mitä on saatu aikaan.

Perinneruokapäivä on tarkoitus pitää pääsiäisen jälkeen.

PAAVO-SEDÄN PELTO

Lapsuusmuisto 1950-luvun lopulta

Setäni Paavo vietti usein kesää kotonani Punkalaitumella. Hän asui muualla veljensä perheen ja äitinsä kanssa. Maatalon töissä hänestä oli apua, mutta hän tarvitsi ohjausta. Hänet neuvottiin hakkaamaan läheistä koivikkoa paljaaksi. Siitä syntyikin lasten suussa Paavo-sedän pelto.

Yhtenä päivän ruokatauon aikaan kuului radiosta Hiski Salomaan kaihoisa laulu Lännen lokari. Paavo puhkesi nauruun ja kyyneliin yhtä aikaa. Niin kovin tuo esitys häntä koskettti.

Muistan vieläkin elävästi olleeni

iloinen Paavo-sedän puolesta, että hän sai lempikappalettaan kuunnella. Musiikki koskettti silloin meitä molempia ja Lännen lokari liikuttaa minua elämäni loppuun.

Paavo-sedän pellolla laidunnettiin vasikoita tai hevosta, tuskin viljeltiin koskaan mitään.

Muistan vasikan ahmaisseen kosteaan turpaansa yhden hienoimmista paperinukeistani.

1960-luvulla tuolle nurmelle kehiteltiin urheilukenttä korkeus- ja seiväshyppypaikoineen. Sisarukset, serkut ja kaverukset urheilivat kesäiltoina.

Pellolla oli myös petollinen kuoppa, jossa keväisin oli runsaasti sulavettä. Sinne ainakin yhden kerran molskahdin.

Talvisin kantohangella retkeilin siskoni kanssa. Äidiltä saimme voileipiä ja kaakaota mukaan. Taivalsimme palstan taakse koivikkoon, kuitenkin niin että koti näkyi ja ryhdyimme nauttimaan eväitä.

Lumipyryn aikaan leikimme pakolaisperheleikkiä Paavo-sedän pellolla: nukke käärittiin säkirääsyyn, laitettiin kelkkaan ja me olimme tietysti isä ja äiti. Tulvakuoppa olikin nyt suojaisa luola, jossa voimme leiriytyä. Luultavasti leikki juonsi juurensa Joosefista, Mariasta ja Jeesus-lapsesta.

Paavo-sedän pelto on nyt tseho-vilainen koivikko, jota harvenne-

taan silloin tällöin. Muistot säilyvät meidän mielissämme.

Tulevat polvet voivat tavoittaa menneen ajan, jos me kerromme muistoistamme ja taltioimme niitä. Nykyään on mitä hienoimmat mahdollisuudet tehdä vaikka nettisivuille tai cd-rompuille oma kotipaikkahistoriansa, johon voi liittää pieniä kertomuksia. Omakustanteet ovat yleistyneet.

Oli se koti ollut Karjalassa tai asutustila toisaalla Suomessa: mikään muistelus ei ole liian vaatimaton oman perheen ja suvun historiaan liitettäväksi!

Katariina Ahtiainen

Muistele, kirjoita paperille!

Suvun historia on pieniä tarinoita, muutamista käsin kirjoitetuista riveistä laajoihin muistelmiin. Runonlaulajien heimoa tai ei – harva meistä rallattelisi nykyajan lönnroteille moniaita tunteja muistojaan.

Sukukirja kaipaa pieniä kertomuksia evakkovuosilta ja uusilta asuinsijoilta. Älä vähättele kokemaasi vaan kerro se muillekin! Ota kynä käteen ja pieni pala paperia. Tietokoneellakin saa kirjoittaa. :-)

Karjalaisuus ei päättynyt talvisodan ensimmäiseen päivään 30.11.1939. Elämä jatkui 1950-luvullakin – ja jatkuu yhä!

Karjalan liiton yhtenä tämän vuoden teemana on uuden elämän alku uusilla tanhuvilla. Siitä riittää muistoja meilläkin, jotka emme ole kadotettua Karjalaa ennen 1990-lukua nähneetkään.

Kirjatoimikunnan yhteystiedot lehden takaosassa.

Juuriloil

—No nyt on juuret muk-
kan, sannoo äit ja sulloo
muovpussii suure multa-
kokkarien, mist roikkuut
viel kullerovarret. Myö
ko niit yhes piene peltla-
pio kans heinii seast kai-
vettii.

Sielhä myö. Ahosoare
raunioil juuriloil kaiva-
mas. Kesäkuus ome-
napuut kukkiit, syrenit
kukkiit, kaik maholine
täyes kukassaase. Ja käet
pittiit nii kovvoa elämeä,
jot myö ko sitä Soaroisii
heinäpeltuo kulettii, nel-
jäki heitä olj yhtä aikoa
eänes. Yks kukkuup iä
puoles, toine koivikos
länne puoles. Kolmas veteleep vir-
sijää petäjikös iha vieres, neljäs
hiuka ettäämmäl.

Noapuri naist lähtiit mei keral
sin heinäpeltuo harppomaa, om-
maa Tassulaase etsimeä. Olha meil
hyvä ajatus, mist myö sin osa-
taa männä. Neljä hei väkkii, mut
eihä heist kukkoa olt siel ikänneä
käynt, mitä hää Seija tietyst syn-
tymäs.

Meil on usjemman kopiio vuu-
ve 1938 kartast ja kompassikkii, ja
hyvä kompassikäyttäjä. Voi veik-
kone, eihä mei uo mitteää vaike-

*Kullerot kukkiit nii korjast jot. Enne ko
heiät revittii juuriltoase.*

uksii täl kertoa. Hethä myö löy-
vetää oikia mäetöyry, heinittynt,
metsittynt, mut kukat kukkiit pen-
sahiis. Heinii seas iirikset noste-
luot tummii nuppujoase.

Voa nyt heil tulj noutaja.
Sukkela lapiot essii ja kaivamo
— eihä täs kukkaa joua vetistelem-
mää, vaik kot löyvettiiki.

Sen pyhän tienovis meitä olj kol-
me linja-autollista metsäpirttiläi-
sii ja jälkpolvii ajelemas etestaka-
sii Soaroisii, Viisjokkii, Koseloa,
Hatakamäkkii ja mis hyö kaik siit
kerkesiitkeä käymää. Tais joku po-

rukka ennätteä Tapparii astikka.

Kivijalkoi löyvettii, aallonmurtajalki kahlattii, itkettii, naurettii ja haastettii. Käet kukkui, Vuokses ves virtas vuolaammi ko konsannaa.

Jos aikanaa ”jäi haitar pöyvä soimaa”, niin nythä se löyty. Koko linja-autolline matkustavaisii käi tanstsoamoa Viisjoe kyläs tieristil.

Toas koton Uuveskaupunkis mie katselen akkunast, ko nii

omenapuut kukkiit noapuri pihas. Niihe al ei heinät rehot, kaik on hoiettu. Mitä jos asjat oisvatki männeet toiselveisii sillo kuus vuoskymmenää sitte. Olisko teälki villiintynniet puutarhat tyhjii kivijalkoloi joukos? A katsaha, mitä datsoi, het aia takan harmaihii hökkelilöi?

Raija Herrala

Ahtiaise suvu naisii Saunasoaren oallomurtajal kesäkuus 2005. Vasemmalt käelt Pirjo Tammine ommo sukku Ahtiaine, Seija Mäkelä o.s. Ahtiaine, Katja Ahtiaine ja Kaija Herrala o.s. Ahtiaine.

Vaikutelmia sukututkimuskurssilta

Lokakuun puolivälissä osui käsiini nippu esitteitä Karjalan liiton tulevista tapahtumista. Joukossa oli sukututkimuskurssin esite. Ilmoittautumisaikaakin oli jäljellä vielä yksi päivä.

Vaikka olin lukenut pari sukututkimusta käsittelevää opaskirjaa, tutustunut erilaisiin sukututkimusohjelmistoihin ja Internetin aineistoihin, tuntuivat sukututkimustietoni ja -taitoni aika heiveröisiltä. Kurssi vaikutti hyvältä tavalta hankkia lisätietoja sukukirjatoimikunnan työtä varten.

Vaimoni, Riitta, on myös ollut kiinnostunut sukututkimuksesta. Kerroin kurssista hänelle, ja päätimme molemmat osallistua kurssille, jos siellä olisi vielä tilaa. Tilaa löytyi.

Kurssi oli kaksipäiväinen, lauantaina ja sunnuntaina yhdeksästä aamulla viiteen illalla.

Kurssilla oli kaksi vetäjää. Päävetäjänä oli Kari-Matti Piilahti Helsingin yliopiston historian laitokselta. Hän on erikoistunut karjalaisten sukujen tutkimiseen ja toimii Karjalan liitossa sukututki-

musneuvojana. Osanottajia oli salitäynnä, lähes 40, eri puolilta maata. Esittelykierroksen perusteella monet olivat tehneet jo varsin laajoja sukuselvityksiä. Vasta-alkajia oli vain muutama.

Kurssi alkoi lyhyellä pikakatsauksella Suomen historiaan. Tästä selvisi muun muassa, että Laatokan Karjalasta pakeni ortodoksinen alkuperäisväestö lähes kokonaan Venäjän puolelle 1500- ja 1600-luvuilla. Tilalle muutti uudisasukkaita muualta Suomesta.

Vuosina 1696 - 1697 Karjalassa kuoli melkein puolet väestöstä katovuosien seurauksena. Väkeä muutti myös paljon pois ja tilat autioituivat.

Katovuosien jälkeen saapui taas uutta väkeä Suomen puolelta. Lauri Ahtiainen saattaa olla näitä muuttajia. Näihin aikoihin tapahtuneista muutoista ei kuitenkaan ole säilynyt asiakirjoja. Sodat aiheuttivat 1700-luvun alussa paljon tuhoa raja-alueilla.

Historiakatsauksen jälkeen käytiin läpi sukututkimuksen tieto-

lähteitä. Käsittely aloitettiin nykyajasta ja edettiin kohti vanhempaa materiaalia.

Alle 50 vuoden ikäistä kirkonkirjatietoa saa vain seurakunnista tilaamalla. Vanhempaa 1900-luvun aineistoa saattaa päästä itsekin tutkimaan joissakin seurakunnissa. Sitä vanhempien tietojen osalta on turvauduttava maakunta-arkistoihin tai kansallisarkistoon.

Luovutetun Karjalan kirkonkirja-aineisto löytyy Mikkelin maakunta-arkistosta. Kirkonkirja-aineistoa on seurakunnasta riippuen olemassa 1600-luvun lopulta tai 1700-luvun alkupuolelta alkaen. Aineistoa on kuvattu mikrofilmeille tai mikrokorteille. Näitä voi tilata kaukolainaksi paikallisiin kirjastoihin, mikäli niissä on tarvittavat lukulaitteet.

Suomen Sukututkimusseura aloitti 1920-luvulla kastettujen, vihittyjen ja haudattujen luetteloiden puhtaaksikirjoituksen. Puhtaaksikirjoitetut luettelot (n.1660 - 1850) löytyvät mikrokorteilta maakunta-arkistoista ja kansallisarkistosta. Näiden luetteloiden tiedot on myös tallennettu Suomen sukututkimusseuran ylläpitämään HisKi-tietokantaan.

HisKi-tietokanta on vapaasti käytettävissä Internetissä. Se oli minulle ennestään tuttu. Olin käyttänyt sitä muun muassa tarkistaessani parissa viime sukukokoukses-

sa esillä olleita sukupuita. Riitta ei ollut kuullutkaan siitä ja kiiruheti heti illalla kotiin tultuamme innokkaasti etsimään tietokannasta vanhempiensa sukuihin liittyviä tietoja.

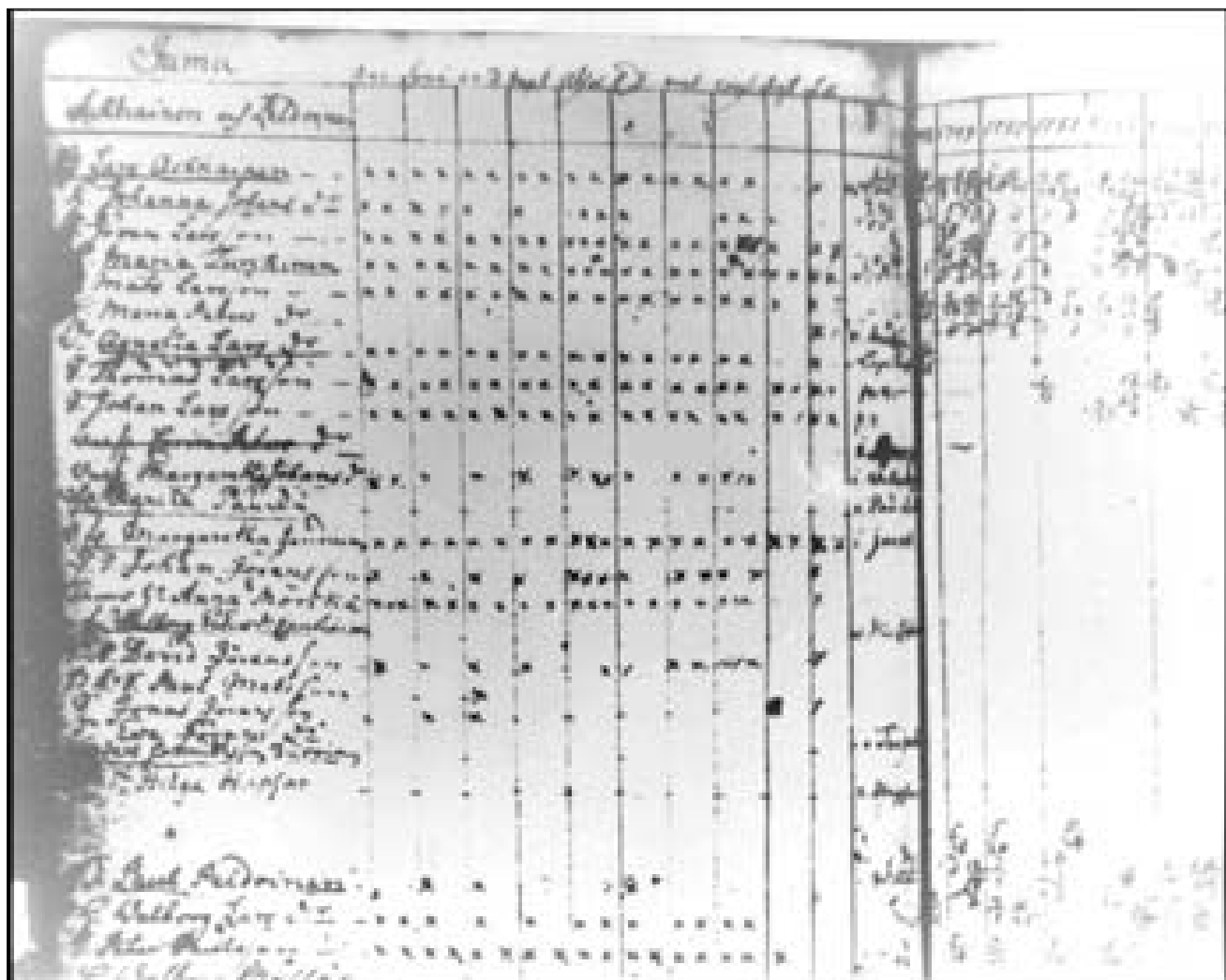
HisKi on erinomainen järjestelmä, mutta on pidettävä mielessä, että siellä voi olla sekä puhtaaksikirjoitus- että tallennusvaiheessa syntyneitä virheitä.

Varsinainen ongelma on kuitenkin se, että alkuperäisissä lähteissä henkilön nimi voi olla kirjoitettu monella eri tavalla. Nimet eivät suinkaan ole ihmisten oikeita itsestään käyttämiä nimiä vaan luterilaisissa seurakunnissa ruotsiksi ja ortodoksisissa venäjäksi muunnettuja. Siten, jos lähteessä lukee David, niin kyseessä ei ole ollut David, vaan Taavi, Taavetti tai joku muu samantapainen.

HisKi-järjestelmä osaa tehdä muunnoksia suomalaisen nimen ja mahdollisten kirjoitusmuotojen välillä, mutta kaikkeen sekään ei pysty. Esimerkiksi suvunkantaisän Lauri Ahtiaisen (Lars Ahtiainen / Lars Ahtianen) hautaustietoa vuodelta 1756 ei löydy sukunimellä Ahtiainen, jolla hänen poikiensa vastaavat tiedot löytyvät. Pitää yrittää jotain muuta hakuja. Esimerkiksi haku etunimellä tuottaa jo tulosta, samoin aikavälihaku.

Henkilöistä saattaa löytyä paljonkin merkintöjä, mutta ei syntymäaikaa. Hautausmerkinnöissä ja

Nimi-arvoituksia netissä

Sakkola Jaama. Achtiainen ja Peldoinen. Kaksi perhekuntaa vanhimman säilyneen rippikirjan sivulla. Karjalan liiton sukututkimuskurssilla käsiteltiin myös vanhoja käsialoja.

muissakin merkinnöissä voi olla kirjattuna henkilön ikä. Kun tiedot ovat ajalta, jolloin syntymätietoja ei vielä ollut kirjattu, ne eivät ole luotettavia.

Heittoa voi olla kymmeniä vuosia. Yleensä henkilöt on merkitty oikeaa ikäänsä vanhemmiksi. Onkohan merkinnän tekijä arvioinut vainajan iän tämän ulkonäön perusteella?

Vanhoissa dokumenteissa kielellä on ruotsi. Kaikki ovat käsin kirjoitettuja. Kullakin kirjoittajalla on

ollut oma käsialansa, yhdellä selvempi, toisella vähemmän selvä. Myös tyyliltään käsiala on vuosisatojen myötä muuttunut melkoisesti. Nykyisen pelkistetyn tyylin sijaan vanha tyyli on paljon koukeroisempaa.

Muste ja paperi ovat varmaan aikaan olleet kalliita, sillä lyhen-teitä on käytetty paljon, myös nimissä. Vanhat tekstit ovat myös varsin pienikokoista. Jossain vaiheessa siirryttiin tulospalkkaukseen ja kirjureille ryhdyttiin maksamaan palkkaa rivimäärän

mukaan. Tällöin käsiala muuttui isommaksi.

Ensimmäinen kurssipäivä päätettiin käsialojen ja lyhenteiden opiskeluun ja saimme kotitehtäväksi tulkita helpohkoa 1800-luvun tekstiä. Ei sekään ihan helppoa ollut. Toinen päivä aloitettiin kotitehtävien purkamisella. Aika hyvin olivat kurssilaiset tehtävissään onnistuneet.

Kun kotitehtävät oli käyty läpi, otettiin käsittelyyn lisää asiakirjatyyppejä: rippikirjat, muuttokirjat, perunkirjat ja henkikirjat. Rippikirjoissa kerrotaan seurakuntalaisten kristinopin tiedoista, taidoista ja ehtoolliskäynneistä. Näissä kirjoissa henkilöt on järjestetty ruokakunnittain. Kirjat ovat tarpeellisia sukulaisuussuhteiden selvittämiseksi.

Rippikirjojen kuvaaminen Internetin kautta tutkittavaksi on aloitettu Suomen Sukuhistoriallisen yhdistyksen toimesta. Aineistoja on tuotettu vasta vähän eikä Sakkola/Metsäpirtti kuulu vielä kuvattuun kokoelmaan.

Muuttoa varten ihmiset tarvitsivat lähtöseurakunnasta muuttokirjan, joka tallennettiin muuton tapahduttua kohdeseurakunnan arkistoihin. Näitä on jonkin verran tallessa, mutta enimmäkseen vasta 1800-luvulta.

Henkikirjoja laadittiin verotusta varten. Näitä ja muita ei-kirkol-

isia asiakirjoja käsiteltiin kurssilla vain vähän. Ne ovat jatkokurssin asiaa.

Kurssin lopuksi esiteltiin sukututkimusohjelmistoja, kirjastoja ja Internetistä löytyvää sukututkimusmateriaalia. Kurssilla oli näytteillä ja tutustuttavissa runsaasti sukututkimukseen liittyvää kirjallisuutta. Kokonaisuutena kurssi oli mielenkiintoinen ja hyödyllinen.

Vielä kun ehtisi jossain vaiheessa käydä ihan oikeassa arkistossakin.

Harri Laine

SUKUTUOTTEET

Sukuseuran logolla varustettuja tuotteita on edelleen ostettavana. Kysele sukuseuran sihteeriltä tai Saarisen Markulta.

Varastosta löytyy tällä hetkellä collegepaitoja sekä harmaana että sinisenä. Kaikkia kokoja ei ole enää saatavana.

Muita myynnissä ole-

via tuotteita ovat sukuseuran C5-kokoiset kirjekuoret, pöytäviiri sekä viirin pohjalta painettu postikortti onnitteluja yms. varten. Korttien mukana on niille sopivat valkoiset kirjekuoret.

Suunnitteilla on kevääksi uusi t-paita.

Standaari 30 €/kpl

Collegepaitoja jäljellä:

Koko 120: 3kpl savunsininen, 5kpl harmaa, hinta 12 €

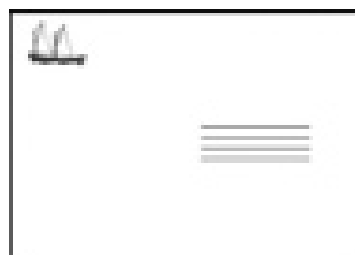
Koko 140: 2kpl savunsininen, 1kpl harmaa, hinta 12 €

Koko M: 1kpl savunsininen, hinta 12 €

Koko L loppu toistaiseksi

Koko XL: 1 kpl harmaa, hinta 15 €

Koko XXL: 1 kpl harmaa, 1 kpl savunsininen, hinta 15 €

Kuoret 2 € / 10 kpl

Paidat, pienet 12 €, isot 15 €/kpl

Kortit 5 € / 5 kpl

Sukukirjatoimikunnan yhteystiedot:

Ilmi Pesonen,

Porslahdentie 10 A 13,
00960 HELSINKI
puh. 09-694 6309, 040-730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

Pentti Ahtiainen,

Vanhakartanontie 229,
23500 UUSIKAUPUNKI
puh. 0400-875 707
pentti.ahtiainen@uusikaupunki.fi

Raija Herrala,

Ylinenkatu 39 as 4,
23500 UUSIKAUPUNKI
puh. 02-8412 364, 040-7374 678
rihe@netti.fi

Markku Lemmetti,

Pöksmäentie 12,
23140 HIETAMÄKI
puh. 02-4310 956, 050-5119 720
marku2@saunalahti.fi

Niilo Kiiski,

Tennaritie 7,
21200 RAISIO
puh. 050-3575767
niilo.kiiski@dnainternet.net

Harri Laine,

Vuolukiventie 10 A 4,
00710 HELSINKI
puh. 09-3871 938, 040-5627 050
harri.laine@cs.helsinki.fi

Metsäpirtin Ahtiaisten sukuseura netissä:

www.sukuni.fi/ahtiainen/

Nettisivuilta löytyy myös Keskustelua-palsta, jonka kautta voit lähettää postia hallitukselle ja muille palstaa seuraaville. Osaa keskustelusta pääsee seuraamaan ilman erityistoimia, mutta kannattaa kirjautua mukaan foorumin käyttäjäksi.

Foorumi on suomenkielinen ja nettisivujen ylläpitäjä Jouni Ahtiainen on tehnyt sen käyttöä varten perusteelliset ohjeet, jotka löytyvät kohdasta *Käyttöohjeet ja ongelmat*.

Pääotsikot ovat *Sukuseuran toimintaa* ja *Yleistä metsäpirttiläistä asiaa*. Molempien alle voit itse tehdä uusia keskustelunavauksia.

Sivun alareunasta löytyy teksti *Seuraa aiheen vastauksia*. Kun klikkaat siitä, saat omaan sähköpostiisi ilmoituksen aina, kun joku on vastannut tai kommentoinut seuraamaasi keskustelunaihetta.

Sukuseuran hallituksen kokoonpano ja yhteystiedot 21.8.2005 alkaen

Esimies

Harri Laine

Vuolukiventie 10 A 4

00710 Helsinki

puh. 09-3871 938, 040-5627 050

harri.laine@cs.helsinki.fi

Raija Herrala

Ylinenkatu 39 as 4

23500 Uusikaupunki

puh. 02-8412 364, 040-7374 678

rihe@netti.fi

Varaesimies

Markku Saarinen

Kurkelantie 237

21420 Lieto

puh. 02-487 7510, 050-572 9012

markku.saarinen@kotiportti.fi

Matti Ahtiainen

Tammikatu 7

37120 Nokia

puh. 03-341 6917, 0400.907 056

matti.ahtiainen@sandvik.com

Sihteeri

Katariina Ahtiainen

Pyölsynkatu 10

33500 Tampere

puh. 03-2554 629

katariina.ahtiainen@luukku.com

Matti Ahtiainen

Asutustie 656

23210 Vehmaa

puh. 0400-322 112

matti.ahtiainen@smr.inet.fi

Rahastonhoitaja

Markku Lemmetti

Pöksmäentie 12

23140 Hietämäki

puh. 02-4310 956, 050-5119 720

marku2@saunalahti.fi

Katja Ahtiainen

Myllärinkatu 3 G 58

37100 Nokia

puh. 040-715 1662

katja.ahtiainen@gmail.com

Jäsenlehti Metsäpirtin Ahtiaiset

Vastaava päätoimittaja: Raija Herrala

Painopaikka: Turun ylipisto, Digipaino 2005

Metsäpirtin Ahtiaisten
sukuseura
toivottaa jäsenilleen
lämmintä joulumieltä ja
onnea alkavalle vuodelle 2006!

